

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:1090

av **Allan Widman m.fl. (L)**

Värnplikt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att aktivera totalförsvarsplikten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det har gått drygt sex år sedan riksdagen beslutade att göra värnplikten vilande i fredstid, med möjlighet till återinförande om läget i omvärlden drastiskt försämrades, eller om försvaret misslyckades med att rekrytera frivilliga soldater. Vi står nu inför en situation där båda dessa scenarion blivit verklighet.

Försvarsmakten upplever stora svårigheter att fullt ut bemanna försvaret med anställda yrkessoldater. Till och med 2014 har cirka hälften av försvaret kunnat bemannas på frivillig väg. Samtidigt hoppar soldaterna av i förtid.

Omvärldsläget blir samtidigt alltmer kritiskt. Den ryska militära aktiviteten i Östersjön ökar och tonläget hårdnar. Ryssland har med våld annekterat Krimhalvön – ett geografiskt område i ett av EU:s grannländer, inte långt från Sveriges gräns. Den europeiska säkerhetsordningen har därmed brutits för första gången sedan andra världskriget. Konflikten i Ukraina har utvecklats till en krigssituation. Man fortsätter att frakta vapen över Ukrainas gräns och vägrar att ta avstånd från separatisterna.

Vårt land har, precis som våra nordiska grannländer, utsatts för upprepade ryska kränkningar i luften och till sjöss. Ryssland genomförde i mars 2013 simulerade kärnvapenattacker mot Sverige. Vi har även upplevt en bedömd ubåtskränkning. Både den ryske utrikesministern och den ryska ambassaden i Stockholm har i svenska medier hotat med militära åtgärder om Sverige blir medlem i Nato. Tidigare har Sverige beskyllts för att ligga bakom konflikten i Ukraina. Det står för Liberalerna klart att det snabbt ökande säkerhetspolitiska hotet från Ryssland måste få konsekvenser för svensk försvarspolitik även på lång sikt.

Aktivera värnplikten

En aktiverad värnplikt ska inte ersätta ett yrkesförsvaret, utan komplettera den rekrytering av soldater som sker på frivillig väg. Vi vill ha ett system som är en kombination av yrkesförsvaret och värnplikt, liksom det system som finns i till exempel Norge och Danmark. Med värnplikten ser vi till att försvaret snabbt kan mobilisera.

Anställda soldater säkerställer hög beredskap. En återinförd värnplikt skulle innebära att vi aktiverar värnpliktslagen där en allmän och könsneutral mönstringsplikt ska ingå. Liberalerna vill inte återställa det tidigare systemet, där tiotusentals kallades in för att genomföra allmän värnplikt. I stället handlar det om att de luckor som finns i förbanden i dag ska kunna fyllas upp.

Krigsförbanden i dagens yrkesförsvaret är för få. Sverige behöver fler enheter som snabbt kan kallas in vid ett försämrat omvärldsläge. Fördelen med värnplikt är att vi kan utöka antalet förband.

Resultatet av försvarsuppgörelsen blev ännu en bred utredning av personalförsörjningen, inklusive en studie av värnpliktssystemet i Danmark och Norge. Utredningen föreslår att värnplikten återinförs 2019, med militär grundutbildning för både kvinnor och män inom ramen för lagen om totalförsvarsplikt.

Vi välkomnar detta och anser att en pilotverksamhet med plikt bör införas redan under 2017. Finansieringen av vårt förslag återfinns i vår budgetmotion för 2017.

Allan Widman (L)

Birgitta Ohlsson (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Maria Weimer (L)